

УДК 340.142:347.77(061.1ЄС)

КИРИЧУК Анжела,

к. п. н., доцент, доцент кафедри права

Вінницького торговельно-економічного інституту

Київського національного торговельно-економічного університету

ПРЕЦЕДЕНТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У ЄС

Розглянуто питання формування правової бази регулювання прав інтелектуальної власності у Європейському Союзі. З'ясовано місце, роль та алгоритм виникнення прецедентних норм європейського права. Охарактеризовано формати функціонування норм прецедентного права в Україні та проаналізовано шляхи гармонізації європейського та вітчизняного законодавства у сфері інтелектуальної власності.

Ключові слова: інтелектуальна власність, прецедентні норми права, преюдиціальний запит, Європейський простір інтелектуальної власності.

Киричук А. Прецедентное регулирование вопросов интеллектуальной собственности в ЕС. Рассмотрены вопросы формирования правового базиса регулирования прав интеллектуальной собственности в Европейском Союзе. Определены место, роль и алгоритм возникновения прецедентных норм европейского права. Охарактеризованы форматы функционирования норм прецедентного права в Украине и проанализированы пути гармонизации европейского и отечественного законодательства в сфере интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, прецедентные нормы права, преюдициальный запрос, Европейское пространство интеллектуальной собственности.

Постановка проблеми. Тенденції розвитку інтелектуалізації суспільного життя особливо чітко проявляються у глобальному світі. Проблема регулювання та захисту інтелектуальних надбань суб'єктів у різних правових системах – це можливість включеності до певних державних груп та їх економік до глобального економічного середовища. Це забезпечує можливості щодо вільного доступу до актуальних джерел інформації, технологій, послуг і т. п.

Україна активізувала процес входження в світові структури, які регулюють питання, пов'язані з інтелектуальною власністю. Європейський вибір України вимагає відповідних змін у законодавстві нашої держави щодо регулювання цих питань. Великий масив правових норм

регулювання у ЄС відносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю, виник у результаті рішень спеціальної інституції – Європейського Суду (Суд справедливості) і становить окремий сегмент – джерела прецедентного права, що врегульовують відносини авторського права та суміжних прав, а також права промислової власності в об'єднаній Європі.

Актуальність обраної тематики зумовлена необхідністю дослідження перспектив адаптації української системи законодавства до правової системи ЄС у сфері інтелектуальної власності і, зокрема, за допомогою норм прецедентного права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання правової охорони та захисту інтелектуальної власності в контексті міжнародного приватного права, національних правових систем країн Європи та у праві ЄС досліджено у працях вітчизняних вчених, фахівців-цивілістів, спеціалістів у галузі права інтелектуальної власності та міжнародного приватного права Н. В. Бочарової, Ю. Л. Бошицького, О. К. Вишнякова, А. О. Кодинець, А. С. Колісника, Л. Т. Комзюка, Н. С. Кузнецової, В. Є. Макоди, О. П. Орлюк, М. В. Паладія, О. В. Ришкової [1–11] та ін.

В контексті європейського вибору України постає питання: чи є належним чином оформлене положення, на яке можна посилалися при прийнятті юридично значимих рішень – судовий прецедент – безпосереднім джерелом українського права? Від відповіді на нього залежатиме не тільки визнання прецеденту джерелом права, яка потягне за собою новий формат правової політики держави та створить умови для гармонізації європейської та української правових систем у сфері інтелектуальної власності.

Метою статті є дослідження проблеми формування правової бази Європейського простору у сфері інтелектуальної власності у сегменті прецедентних норм та з'ясування можливостей адаптації до вказаного процесу правової системи України.

Матеріали та методи. Методологічну основу дослідження складають: діалектичний метод, який дозволив розглянути тенденції розвитку інституту інтелектуальної власності; методи аналізу та синтезу були використані у зв'язку з дослідженням ключових понять («інтелектуальна власність», «спільний простір інтелектуальної власності», «преюдиціальне звернення»); історико-правовий метод – для дослідження генези інституту інтелектуальної власності; формально-юридичний та порівняльно-правовий – для аналізу змісту рішень Європейського суду щодо регулювання питань права інтелектуальної власності та порівняння змісту і форми правотворчої діяльності судів в Україні. Інформаційною базою стали матеріали Європейського Союзу, міжнародних конвенцій та закони України [12–17].

Результати дослідження. Зважаючи на практику Світової організації торгівлі та Всесвітньої організації інтелектуальної власності, під поняттям «інтелектуальна власність» розуміється сфера авторських та

суміжних прав і промислова власність, які спричиняють у суб'єктів виникнення специфічних майнових та немайнових (особистих) прав. Оскільки право інтелектуальної власності за своєю суттю охороняє нематеріальні об'єкти (позначення, ноу-хау, ідею, винахід і т. п.), після оприлюднення доступ до їхнього використання з'являється у широкого за кількістю та географічним положенням колах суб'єктів. Таким чином, автор, на відміну від власника матеріальної речі, може зберегти своє законне право володіння власним інтелектуальним надбанням лише до моменту його обнародування.

Основу правового регулювання інтелектуальної власності становлять два міжнародних документа – Паризька Конвенція про охорону промислової власності 1883 р. (Паризька Конвенція) [12] та Бернська Конвенція про охорону літературних творів та творів мистецтва 1886 р. (Бернська Конвенція) [13]. На основі цих конвенційних норм формувався національне законодавство сучасних держав щодо інтелектуальної власності, в тому числі й України, оскільки до Паризької Конвенції наша держава приєдналася у 1991 р., до Бернської Конвенції – у 1995 р. Так було започатковано конвенційний формат міжнародно-правового регулювання питань інтелектуальної власності, а також створення двох союзів держав-учасниць цих договорів – Паризького та Бернського. Протягом наступних років здійснювався перегляд раніше прийнятих норм, але міжнародні акти, що були прийняті в розвиток положень означених Конвенцій, не призвели до зміни попередніх редакцій.

Кожна держава сформувала власний механізм регулювання відносин щодо права інтелектуальної власності на своїй території у вигляді системи нормативно-правових актів, які прив'язували узаконення моменту виникнення, використання, охорони та захисту інтелектуальної власності до певної локації [5].

У країнах Британської співдружності, що належать до сім'ї загального права, за автором/винахідником (фізичною/юридичною особою) владою визнається виключне позитивне право, яке втілюється в економічному використанні твору/винаходу. Такий підхід орієнтований на захист майнових (економічних) прав автора/винахідника.

У європейських державах, де панує система континентального права, використовується підхід, що склався під впливом ідей наполеонівської Франції. Виключне право автора/винахідника – визнання його власником свого твору – закріплено як природне. Тому у захисті права автора/винахідника більший наголос робиться на немайновому праві.

25 березня 1957 р. у Римі Німеччина, Бельгія, Франція, Італія, Люксембург та Нідерланди уклали Договір про заснування Європейського економічного співтовариства [14]. Головним завданням країн-засновниць стало формування «спільного ринку», який нерозривно пов'язаний із інтелектуалізацією економіки. Це вимагало спільного напрацювання правової бази щодо інтелектуальної власності.

Зараз систему джерел права інтелектуальної власності ЄС складають:

- акти первинного права, до яких відносять установчі договори, а саме: Договір про заснування Європейського Співтовариства (в редакції Лісабонського договору – Договір про функціонування Європейського Союзу), Договір про Європейський Союз, та Хартію засадничих прав ЄС;
- акти вторинного права, що становлять основну форму правотворчої діяльності інститутів Європейського Союзу, спрямовану на уніфікацію та гармонізацію законодавства у сфері захисту авторських та суміжних прав у вигляді директив та регламентів;
- нормативні акти держав-членів, спрямовані на імплементацію законодавства ЄС у сфері авторського права та суміжних прав у внутрішнє законодавство, а також національне законодавство з питань, не гармонізованих на рівні ЄС;
- міжнародні договори, учасниками яких є Європейський Союз та держави-члени;
- джерела прецедентного права (рішення Суду ЄС) [14, с. 108].

Таким чином, правова база європейської стратегії щодо створення «спільного ринку» має на меті: а) *врегулювати* проблеми різних *правових форматів* держав щодо права інтелектуальної власності; б) поступово *скасовувати кордони* щодо вільного руху як матеріальних, так і нематеріальних об'єктів (в т. ч. у сфері інтелектуальної власності); в) забезпечити *правове підґрунтя* для визнання, охорони та захисту інтелектуальної власності у державах-учасницях ЄС, тобто на «спільній території» [6].

Наявність серед правових джерел рішень Суду ЄС свідчить про створення великого масиву норм прецедентного права. Його наявність та активне застосування у проблемах, пов'язаних з регулюванням права інтелектуальної власності, дозволяє не тільки швидко розв'язувати вказані проблеми, а й формувати правову базу у поліправовому державному утворенні.

Від самого початку існування Європейського Союзу рішення Суду ЄС відігравали надзвичайно важливу роль у врегулюванні правовідносин, пов'язаних з реалізацією авторського права та суміжних прав. Рішення Суду ЄС та тлумачення ним окремих статей установчих договорів були спрямовані на вирішення конфлікту між потребами спільного ринку та правами власників інтелектуальної власності.

Завдяки цьому сформульовано так звані доктринальні принципи щодо «специфічного предмета охорони», «вичерпання прав», «міжнародного вичерпання прав».

Це дозволило відшукати баланс між інтересами власниками інтелектуальної власності та об'єктивними правами тих, хто потребує встановлення вільного руху товарів та послуг, а також забезпечило реалізацію принципу добросовісної конкуренції. За відсутності будь-якої

іншої правової бази, що уможливила б гармонізацію вищевказаних інтересів, прав та потреб у межах Європейського Співтовариства, застосування прецедентних правових норм дало змогу виявити прогалини у правовому врегулюванні та окреслити шляхи розв'язання головних проблем.

Зміст обмеження права на захист специфічного об'єкта інтелектуальної власності втілено у доктрині вичерпання прав. Цей принцип ставить власника права інтелектуальної власності перед наступним вибором:

- реалізовувати своє право тільки на території певної держави (національна локація). Тоді це право перебуватиме під захистом національного законодавства тієї держави, де визнане право власника;
- реалізовувати право на інтелектуальну власність за межами національної локації. Але тоді власник буде обмежений у можливості охорони його права (наприклад, продажу відповідних товарів з інших держав-членів ЄС).

Стартовою дією у створенні прецеденту в галузі права інтелектуальної власності в ЄС є звернення до Суду ЄС (Суду справедливості) з преюдиціальним запитом. Згідно ст. 234 Договору про ЄС – це офіційне звернення судових органів держав-членів ЄС до Суду ЄС із клопотанням про надання тлумачення або роз'яснення норм/норми європейського права щодо застосування або розуміння яких у конкретному суду виникли сумніви при вирішенні конкретного спору у межах своєї юрисдикції [19]

Виділяють три види у класифікації преюдиціальних запитів щодо:

- тлумачення, метою якого є отримання тлумачення положень законодавства ЄС від Суду ЄС;
- чинності та правових актів, що подається національним судом держави-учасниці у випадку можливої суперечності правового акту ЄС його статутному договору;
- відповідності внутрішньодержавних правових актів праву ЄС, тобто у випадку суперечності правового регулювання на національному рівні та рівні ЄС [14].

Після подання преюдиціального запиту конкретного виду до Суду Європейського Союзу розпочинається розгляд справи по суті. При цьому враховуються висновки щодо вирішення питання з точки зору національного законодавства та вимог, зазначених у нормативних актах ЄС.

У поданій нижче *табл. 1* представлено інформацію про вирішення справ, що впливають із конкретних преюдиціальних запитів до Суду Європейського Союзу [15] і становлять частину прецедентних норм.

Саме таким чином були випрацювані рішення Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності стосовно торговельних марок, промислових зразків, патентів на винаходи, авторського права та суміжних прав, правової охорони баз даних і т. п., що набули в ЄС юридичної сили правового прецеденту.

Судова практика Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності

Групи рішень Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності	Преюдиціальні запити, розгляд яких призвів до створення прецедентних норм
<i>Торговельні марки</i>	
Позначення, з яких може складатися торговельна марка	Нюхове позначення. Справа <i>Sieckmann</i> , C-273/00. Звукове позначення. Справа <i>Shield Mark</i> , C-283/01. Кольорове позначення. Справа <i>Libertel</i> , C-104/01. Торговельна марка та рекламний слоган. Справа <i>Nestlé</i> , C-353/03. Торговельна марка та доменне ім'я. Справа <i>Unister</i> , T-244/12
Абсолютні підстави для відмови у реєстрації	Торговельна марка, що складається із форми товару, необхідної для досягнення технічного результату: заявлений об'єкт має реєструватися як патент. Справа <i>Philips</i> , C-299/99. Торговельна марка, що складається із форми, яка надає товару естетичної цінності: заявлений об'єкт має реєструватися як промисловий зразок. Справа <i>Bang & Olufsen</i> , T-508/08
Відносні підстави для відмови у реєстрації	Ризик змішування, що включає ризик асоціювання. Справа <i>Puma</i> , C-251/95. Комбіноване позначення, що включає назву третьої особи та власну торговельну марку. Справа <i>Thomson Life</i> , C-120/04. Ризик змішування між словесною та графічною торговельними марками. Справа <i>Limoncello</i> , C-334/05 P
Підстави для припинення дії свідоцтва	Поняття «дійсного використання» торговельної марки. Торговельна марка, яка використовується тільки як частина чи в поєднанні із іншою торговельною маркою. Справа <i>Levi's</i> , C-12/12
Підстави для визнання свідоцтва недійсним	Недобросовісність заявника на момент подання заяви на реєстрацію. Справа <i>Lindt</i> , C-529/07
Підстави для визнання поняття «торговельна марка із репутацією»	Визначення поняття «торговельна марка з репутацією». Справа <i>General Motors</i> , C-375/97. Шкода репутації торговельної марки із репутацією. Справа <i>Mustang</i> , T-606/13
Підстави для визнання промислового зразка недійсним	Відсутність індивідуального характеру. Відсутність відмінного загального враження. Визначення поняття «інформований користувач» та «ступінь свободи автора». Справа <i>Shenzhen</i> , T-153/08. Відсутність відмінного загального враження. Визначення поняття «інформований користувач» та «ступінь свободи автора». Справа <i>Grupo Promer</i> , T-9/07. Касаційне оскарження рішення Суду першої інстанції. Відсутність відмінного загального враження. Визначення поняття «інформований користувач» та «ступінь свободи автора». Справа <i>Grupo Promer</i> , C-281/10 P. Відсутність індивідуального характеру. Справа <i>Biscuits</i> , T-494/12
Порушення прав на промисловий зразок	Визначення поняття «третя особа». Справа <i>Cegasa</i> , C-488/10. Відновлення оригінального зовнішнього вигляду складеного виробу. Справа <i>Ford</i> , C-500/14
<i>Патенти на винахід</i>	
Правова охорона біотехнологічних винаходів	Патент на продукт, що містить генетичну інформацію. Справа <i>Monsanto</i> , C-428 / 08
Сертифікат додаткової охорони	Сертифікат додаткової охорони для лікарського запиту. Справа <i>Neurim</i> , C-130 / 11
<i>Авторське право та суміжні права</i>	
Публічне сповіщення	Публічне сповіщення у готельних номерах. Справа <i>Rafael Hotels</i> , C-306/05. Публічне сповіщення у приймальні дантиста. Справа <i>Marco del Corso</i> , C-135/10. Публічне сповіщення у спа-закладі. Існування монополії на надання послуг із колективним управлінням певної категорії прав. Справа <i>Osa</i> , C-351/12
Відповідальність постачальників послуг	Відсутність у постачальника послуг із зберігання даних обов'язку здійснювати загальний моніторинг інформації, що зберігається. Справа <i>Netlog</i> , C-360/10
Правова охорона баз даних	Право особливого роду розробника баз даних. Визначення основних понять. Справа <i>William Hill</i> , C-203/02. Право особливого роду розробника баз даних у випадку використання агрегатора пошукових систем. Справа <i>Innoweb</i> , C-202/12
Порушення прав інтелектуальної власності	Моральна шкода. Справа <i>Christian Liffers</i> , C-99/15

Джерело: розроблено автором [15].

Сучасне законодавство України до числа судових актів, що містять нормативні приписи, відносить:

- рішення Конституційного Суду України;
- нормативне тлумачення Пленуму Верховного Суду України та Вищих спеціалізованих судів;
- рішення судів загальної юрисдикції, що скасовують дію нормативних актів;
- рішення судів за аналогією закону та права, а також на основі норм права, що містять оціночні поняття;
- рішення Європейського суду з прав людини [16].

Виявлення судової правотворчості та правороз'яснювальної діяльності (у якості судового прецеденту) в Україні представлено практикою Верховного Суду України, що акумулюється у постановах його Пленуму. Оскільки українським судам при вирішенні конкретних справ доводиться інколи стикатися з правовими казусами, які законодавець ще не встиг урегулювати, такий формат появи нових правових норм дозволяє більш оперативно враховувати динаміку правової дійсності [8]. На цій підставі можна стверджувати, що сьогодні судовий прецедент, як один з видів (форм) судової правотворчості – це реальний факт української правової дійсності [3].

Однак щодо визнання та застосування українськими судами норм прецедентного права, створеними за межами нашої держави, має існувати інший правовий механізм. Такий механізм поки що випрацюваний лише у сфері захисту прав людини і її основоположних свобод, де рішення Європейського Суду з прав людини у конкретних справах і є безпосередньою правовою основою (прецедентом) для вирішення аналогічних справ вітчизняними судами.

Як приклад з використання прецедентів Європейського суду з прав людини можна привести справу, коли постановою Вищого господарського суду України від 27 липня 2010 р. було вирішено скасувати постанову Вищого господарського суду України і задовольнити її перегляд за нововиявленими обставинами. За основу захисту було взяте рішення Європейського суду з прав людини «Бачан проти України», де вказується на порушення Верховним судом України частини 1 статті 6 Конвенції («Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»), який скасував рішення судів попередніх інстанцій та направив справу на новий розгляд [20, с. 156]. Цей приклад демонструє той факт, що у судах України приймаються рішення, в основі яких є правовий прецедент.

Наявність такої практики зумовлена прийняттям Верховною Радою України спеціального нормативно-правового акту – Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», що виявляється у добровільно взятому на себе нашою

державою обов'язку щодо виконання рішень Європейського суду з прав людини та застосування судами України його (Європейського суду з прав людини) рішень як правових прецедентів [17].

Беззаперечним стає той факт, що визнання та застосування норм прецедентного права Європейського Суду (Суду справедливості) на території України (за умови її включеності до Європейського простору інтелектуальної власності), можливе лише в результаті правотворчої діяльності парламенту, яка розробить для цього спеціальний правовий механізм.

Висновки. Активізація процесу входження України у світові структури, що регулюють питання інтелектуальної власності – закономірне явище глобалізації світової економіки. Він супроводжується пристосуванням (гармонізацією) законодавств держав до вимог конкурентного середовища, так званого «спільного простору», який розвивається за власними законами, формуючи спільні для всіх його (спільного простору) учасників правові норми. Сучасний зовнішньополітичний вектор України зумовлює необхідність орієнтування та поступову адаптацію правової системи нашої держави до Європейського простору інтелектуальної власності.

Рішеннями Паризької Конвенції про охорону промислової власності та Бернської Конвенції про охорону літературних творів та творів мистецтва охарактеризовано сутність поняття «інтелектуальна власність» та окреслено витоки формування її правової бази. На основі цих конвенційних норм сформувалося законодавство Європейського Союзу в галузі інтелектуальної власності.

Серед джерел (форм) права ЄС, що регулюють питання інтелектуальної власності, існує механізм виникнення окремого виду правових норм, які формуються внаслідок судової правотворчості і становлять сегмент норм прецедентного права. Наведені у статті рішення Суду ЄС у сфері інтелектуальної власності свідчать про формування внаслідок такої діяльності великого масиву прецедентних норм, що дозволяють мобільно усувати суперечності між правом суб'єкта права інтелектуальної власності та інтересами конкурентного середовища ЄС, формуючи згаданий єдиний правовий простір.

Наукова дискусія щодо невизнання правового (судового) прецеденту джерелом українського права може бути припинена найближчим часом, тому що дедалі більше у судовій практиці з'являються рішення, що ґрунтуються на застосуванні як норм спеціальних державних інституцій (Конституційного Суду України, Пленуму Верховного Суду України), так і інституцій міжнародного формату (Європейського суду з прав людини). Тому перспектива гармонізації українського і європейського законодавства у сфері інтелектуальної власності залежатиме й від конкретизації правового механізму формування норм прецедентного права в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочарова Н. В. Методологічні підходи до створення сучасного законодавства в галузі охорони авторського права в мережі Інтернет в документах Ради Європи. Наук. вісн. Міжнарод. гуманітар. ун-ту. Юриспруденція. 2013. Вип. 6–1 (1). С. 93–96.
2. Бошицький Ю. Л. Шляхи модернізації та оптимізації правового регулювання інтелектуальної власності в Україні. Часопис Київ. ун-ту права. 2014. № 4. С. 164–170.
3. Вишняков О. К. Вплив прецедентної практики Європейського суду з прав людини на судову практику України: нові можливості. Наук. пр. Нац. ун-ту «Одеська юридична академія». 2011. Т. 10. С. 164–170.
4. Кодинець А. О. Реформування системи охорони інтелектуальної власності в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Вісн. Запорізь. нац. ун-ту. 2014. № 4 (2). С. 65–72. (Серія : Юридичні науки).
5. Колісник А. С. Розвиток інформаційних технологій і система авторського права Європейського Союзу. Актуальні проблеми держави і права. 2005. Вип. 24. С. 123–130.
6. Комзюк Л. Т. Основні тенденції гармонізації авторського права ЄС. Інформація і право. 2012. № 1. С. 33–39.
7. Кузнецова Н. С. Проблема відповідності цивільного законодавства України стандартам європейського права. Університетські наукові записки. 2005. № 1–2. С. 66–69.
8. Макода В. Є. Національна система інтелектуальної власності та її роль в реалізації та забезпеченні належного захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Часопис цивілістики. 2014. Вип. 17. С. 80–84.
9. Орлюк О. П. Захист прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції. Вісн. Нац. акад. прав. наук України. 2016. № 3. С. 58–74.
10. Паладій М. В. Сфера інтелектуальної власності в Україні: проблемні питання державного управління в умовах інтеграції в міжнародні співтовариства : монографія. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2011. 239 с.
11. Ришкова О. В. Перспективи розвитку системи захисту права інтелектуальної власності. Часопис цивілістики. 2012. Вип. 13. С. 62–64.
12. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123/print.
13. Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів від 09.09.1896. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/print.
14. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25.03.1957. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/.994_017.
15. Судова практика Суду Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності. URL : http://sips.gov.ua/i_upload/file/Intel_prop_book_web.pdf.
16. Про судоустрій і статус суддів : Закон України: від 7 лип. 2010 р. № 2453-VI. Відом. Верховної Ради України. 2010. № 41–45. Ст. 529.
17. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
18. Сорока Н. Джерела авторського права та суміжних прав у Європейському Союзі. Вісн. Львів. ун-ту. 2014. Вип. 35. С. 107–117. (Серія : Міжнародні відносини).
19. Андрійчук О. Процедура преюдиційного запиту за ст. 234 Договору про ЄС як квінтесенція права Європейської Унії. Юрид. журн. 2005. № 8. С. 21–26.
20. Велінчук С. М. Прецедентне право як складова національної правової системи України. URL : http://jusintergentes.com.ua/archives/2013/1/Pages%20from135_166-021-023.pdf.

Стаття надійшла до редакції 27.06.2017.

Kyrychuk A. Case-by-case regulation of intellectual property in the EU.

Background. *The intellectual activity becomes the basis of the modern global world. Now it is very important to protect properly the rights of intellectual property. The United Europe has a lot of legal regulations for that. Ukraine has made its choice on the way to Europe. That is why it must adapt its legal regulation to the European case law in intellectual property area.*

Analysis of recent research and publications. *A lot of works devoted problems and prospects of law protecting in the area of intellectual property. But this article is based on works which consider matters of harmonization legal regulations between Ukraine and EU in the area of intellectual property. Moreover it has been used the legislation of Ukraine and EU in the mentioned branch of law for bringing to light what exactly is general and different between them.*

The aim of the work is a consideration of case law functions for the legal regulation of intellectual property in EU and the possibility of their use in Ukrainian legislation.

Materials and methods. *In progress of the work it has been used general scientific methods (dialectic and systemic approaches, methods of analysis and synthesis). At the same time the formal-juridical and comparative-legal methods were used in the research.*

The results of the research. *The key concepts of the topic have been defined. The influence of case law on protecting the rights of owners of intellectual property in EU has been studied. The patterns of the emergence of case law in the EU have been considered.*

Conclusion. *Comparison of using a case law of the EU in Ukraine is made on example of analysis of legal norms for protection of human rights. There were made conclusions about the possibility and necessity of harmonization of the case law in the area of intellectual property between the EU and Ukraine.*

Keywords: intellectual property, legal regulations of the case law, prejudicial request, the European space of the intellectual property.

REFERENCES

1. Bocharova N. V. Metodologichni pidhody do stvorennya suchasnogo zakonodavstva v galuzi ohorony avtors'kogo prava v merezhi Internet v dokumentah Rady Jevropy. Nauk. visn. Mizhnarod. gumanitar. un-tu. Jurysprudencija. 2013. Vyp. 6-1 (1). S. 93-96.
2. Boshyc'kyj Ju. L. Shljahy modernizacii' ta optymizacii' pravovogo reguljuvannja intelektual'noi' vlasnosti v Ukrai'ni. Chasopys Kyi'v. un-tu prava. 2014. № 4. S. 164-170.
3. Vyshnjakov O. K. Vplyv precedentnoi' praktyky Jevropejs'kogo sudu z prav ljudyny na sudovu praktyku Ukrai'ny: novi mozhlyvosti. Nauk. pr. Nac. un-tu «Odes'ka jurydychna akademija». 2011. T. 10. S. 164-170.
4. Kodynec' A. O. Reformuvannja systemy ohorony intelektual'noi' vlasnosti v umovah jevointegracijnyh procesiv v Ukrai'ni. Visn. Zaporiz'. nac. un-tu. 2014. № 4 (2). S. 65-72. (Serija : Jurydychni nauky).
5. Kolisnyk A. S. Rozvytok informacijnyh tehnologij i systema avtors'kogo prava Jevropejs'kogo Sojuzu. Aktual'ni problemy derzhavy i prava. 2005. Vyp. 24. S. 123-130.
6. Komzjuk L. T. Osnovni tendencii' garmonizacii' avtors'kogo prava JeS. Informacija i pravo. 2012. № 1. S. 33-39.
7. Kuznjecova N. S. Problema vidpovidnosti cyvil'nogo zakonodavstva Ukrai'ny standartam jevropejs'kogo prava. Universytets'ki naukovy zapysky. 2005. № 1-2. S. 66-69.
8. Makoda V. Je. Nacional'na systema intelektual'noi' vlasnosti ta i'i' rol' v realizacii' ta zabezpechenni nalezhnogo zahystu prav intelektual'noi' vlasnosti v Ukrai'ni. Chasopys cyvilistyky. 2014. Vyp. 17. S. 80-84.

9. Orljuk O. P. Zahyst prav intelektual'noi' vlasnosti v konteksti jevropejs'koi' integracii'. Visn. Nac. akad. prav. nauk Ukrai'ny. 2016. № 3. S. 58–74.
10. Paladij M. V. Sfera intelektual'noi' vlasnosti v Ukrai'ni: problemni pytannja derzhavnogo upravlinnja v umovah integracii' v mizhnarodni spivtovarystva : monografija. Kyi'v : In-t zakonodavstva Verhovnoi' Rady Ukrai'ny, 2011. 239 s.
11. Ryshkova O. V. Perspektyvy rozvytku systemy zahystu prava intelektual'noi' vlasnosti. Chasopys cyvilistyky. 2012. Vyp. 13. S. 62–64.
12. Paryz'ka konvencija pro ohoronu promyslovoi' vlasnosti vid 20.03.1883. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123/print.
13. Berns'ka konvencija pro ohoronu literaturnyh ta hudozhnih tvoriv vid 09.09.1896. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_051/print.
14. Dogovir pro zasnuvannja Jevropejs'koi' Spil'noty vid 25.03.1957. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/.994_017.
15. Sudova praktyka Sudu Jevropejs'kogo Sojuzu u sferi intelektual'noi' vlasnosti. URL : http://sips.gov.ua/i_upload/file/Intel_prop_book_web.pdf.
16. Pro sudoustrij i status suddiv : Zakon Ukrai'ny: vid 7 lyp. 2010 r. № 2453-VI. Vidom. Verhovnoi' Rady Ukrai'ny. 2010. № 41–45. St. 529.
17. Pro vykonannja rishen' ta zastosuvannja praktyky Jevropejs'kogo sudu z prav ljudyny : Zakon Ukrai'ny vid 23.02.2006 № 3477-IV. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
18. Soroka N. Dzherela avtors'kogo prava ta sumizhnyh prav u Jevropejs'komu Sojuzi. Visn. L'viv. un-tu. 2014. Vyp. 35. S. 107–117. (Serija : Mizhnarodni vidnosyny).
19. Andrijchuk O. Procedura prejudycijnogo zapytu za st. 234 Dogovoru pro JeS jak kvintesencija prava Jevropejs'koi' Unii'. Juryd. zhurn. 2005. № 8. S. 21–26.
20. Velinchuk S. M. Precedentne pravo jak skladova nacional'noi' pravovoi' systemy Ukrai'ny. URL : http://jusintergentes.com.ua/archives/2013/1/Pages%20from135_166-021-023.pdf.